

POR UNHA POLÍTICA INDUSTRIAL ACTIVA*

Manuel LAGO PEÑAS
Comisións Obreiras

Aprézase a actual crise industrial galega coma unha crise do modelo de desenvolvemento “que aínda 15 anos máis tarde non ten alternativa”, caracterizándose por: 1) inexistencia de novos proxectos industriais de envergadura; 2) ausencia de investimentos estranxeiros; 3) Reducción da capacidade de produción e do emprego das grandes empresas; 4) gran mortandade de empresas; 5) destrución do 20% do emprego industrial (76-86). As políticas aplicadas agravaron o proceso que decima o capital e o emprego industrial (a política de reconversión / reindustrialización do goberno central; a política de reindustrialización -ZUR,ZID-; marxinação dos programas de infraestruturas do goberno central; ausencia da Administración da Xunta nos procesos de definición dos proxectos industriais; escaqueo do INI). Propóñense os liñamentos dun novo modelo de desenvolvemento industrial e apúntanse os instrumentos: planeamento democrático, gran esforzo dinamizador do sector público, elaboración de plans por bisbarra, programas sectoriais, mantemento do tecido industrial e nova política de desenvolvemento territorial.

1. Caracterización da industria en Galicia.

O sector industrial foi e aínda é o núcleo central de calquera sistema económico desenvolvido e desempeña un papel fundamental nos procesos de crecemento económico dos países.

As modificacións na distribución sectorial do emprego e a xeración de valor engadido que se están producindo nos últimos anos non deben facer esquecer que a base industrial dun país, que tamén se coñece e con razón como *a base da economía real*, é a que posibilita e soporta o desenvolvemento do sector terciario que é, fundamentalmente, un sector de servizos a empresas industriais.

Coñece-la evolución do desenvolvemento industrial dun país é equivalente a coñece-la evolución económica e social do conxunto. As notas que caracterizan e describen o modelo de desenvolvemento e a situación actual da industria en Galicia pódense resumir nos seguintes puntos:

a) O proceso de industrialización de Galicia foi serodio no tempo e ademais foi moi débil. Á altura de 1991 a industria só ocupa en Galicia o 14% do emprego total, cifra realmente baixa ó comparala co 25% que se da no resto do Estado español.

b) O sector industrial galego ten unha distribución territorial moi desequilibrada,

* Ponencia presentada á Conferencia de Comisións Obreiras sobre Crise industrial en Galicia en Novembro de 1991 en Santiago de Compostela.

xa que se concentra basicamente nas áreas de Vigo / A Coruña / Ferrol e deixa como verdadeiro deserto industrial ó resto do país.

Só algúns proxectos industriais singulares, Inespal en San Cibrao ou Endesa en As Pontes, xeraron actividade industrial e emprego fóra das zonas habituais.

c) O sector industrial galego ten unha distribución sectorial moi desequilibrada, concentrando a súa produción en moi poucas actividades, sendo moi baixa ou nula a presenza nun gran número de subsectores industriais, moitos deles de gran importancia cualitativa.

A industria da Automoción, a Construcción Naval, a Alimenticia ligada á Pesca e a Enerxética, constitúen o núcleo central no desenvolvemento da industria galega.

d) A grande maioría dos proxectos industriais significativos tiveron un carácter de industrias de enclave, isto é, de investimentos que aproveitan algún tipo de vantaxes para a súa instalación pero que non se insertan no territorio e, polo tanto, non xeran no seu entorno actividades industriais complementarias e auxiliares.

e) Consecuencia do anterior é a debilidade do tecido industrial, das relacións entre as distintas empresas en Galicia, tanto interindustrias como intraindustriais.

f) A práctica totalidade da gran industria galega ten un carácter dependente, xa que ten os seus centros de decisión situados fóra de Galicia, dada a estrutura de propiedade das grandes empresas (multinacionais ou empresas públicas estatais).

g) Falta de integración nos procesos productivos, xa que moitas fases dos procesos realízanse fóra. Nalgúns subsectores significativos en Galicia realízanse só as fases iniciais ou as finais do ciclo productivo, non facéndose aquelas actividades que xeran maior valor engadido e, como consecuencia, emprego. Os exemplos da industria do petróleo, o aluminio ou a de papel son xa tópicos como expresión desta falta de integración do ciclo productivo.

h) A industria galega tende a situarse no que se denominan sectores maduros, isto é, con niveis de demanda estancada ou decrecente. Esta tendencia ten, en todo caso, máis que ver coa ausencia de novos proxectos de investimento significativo nos anos 80 e 90 ca co propio carácter dos sectores tradicionais da Economía Galega.

i) A gran industria galega pódese caracterizar en téminos xerais como gran consumidora de materias primas e enerxía, xeradora de pouco valor engadido e cunha baixa relación investimento/emprego.

l) A clase empresarial galega amosou unha incapacidade case conxénita, en téminos xerais, de protagonizar un proceso de investimento e de protagonismo no desenvolvemento industrial e económico do país.

Salvo casos singulares (Pescanova, Coren, Zara, Banco Pastor,...) o peso do investimento e da industrialización de Galicia estivo nas multinacionais e na empresa pública estatal.

ll) Clara insuficiencia cuantitativa e cualitativa nas infraestruturas básicas, que encarecen e dificultan a localización industrial en Galicia. As deficiencias en vías rápidas de conexión por estrada co entorno que nos rodea (meseta, cornisa cantábrica, Portugal), a mala situación do ferrocarril, as deficiencias nas instalacións portuarias e

na súa conexión cos medios de transporte, os sistemas de telecomunicación ou a rede de gasificación como fonte enerxética máis barata, son graves carencias que limitaron e limitan as posibilidades de crecemento e competitividade da industria en Galicia.

m) Inadecuación na formación, tanto dos empresarios como dos traballadores, á evolución do sistema productivo e ás transformacións técnicas que demanda un proceso de adaptación e formación permanente.

n) O impulso inicial e a fase de intensa industrialización que experimentou Galicia nos anos 60/70 baseouse nas seguintes actuacións:

1º A industria ligada á Pesca. Especialmente da construción naval e da conserva.

2º A industria ligada á explotación da minería enerxética.

3º Grandes proxectos industriais singulares decididos por multinacionais ou polo sector público Estatal.

4º Empresas ligadas á explotación dalgún tipo de vantaxes comparativas, especialmente os recursos naturais.

Este modelo de crecemento industrial de Galicia que se desenvolven nos anos 60/70 entrou en crise a finais da década dos 70, en correspondencia coa crise económica de todo o sistema capitalista.

2. Os efectos da crise.

En Galicia, a aparición dos efectos máis dramáticos da crise, en termos de peche de empresas e de paro, tardou un par de anos máis ca no resto do Estado, pero cando se concretou, a intensidade da mesma foi maior.

Ademais, como veremos máis adiante, a industria en Galicia témola definido outras veces como unha crise do modelo de desenvolvemento, concretada na crise dos subsectores básicos do entramado industrial. Esta crise de modelo, que aínda 15 anos máis tarde non ten alternativa, caracterízase polas seguintes notas:

1) Inexistencia de novos proxectos industriais de gran tamaño en investimentos e emprego nos últimos 10 anos. Tódolos grandes investimentos industriais que hoxe compoñen o núcleo industrial de Galicia son dos anos 60/70, e nos últimos 10 anos, ante a ausencia de grandes proxectos novos, o crecemento industrial baseouse exclusivamente no aumento do volume dalgúns grupos, sempre dentro duns niveis baixos.

2) Ausencia de investimentos productivos estranxeiros. Nos últimos anos, en correspondencia ó proceso de apertura ó exterior e de integración do Estado español na CEE, o capital estranxeiro entrou masivamente en España. Aínda tendo en conta as correctas críticas á forma e intención deses investimentos multinacionais, estes contribuíron a un certo relanzamento industrial.

En Galicia nos últimos 10 anos non hai ningún novo proxecto industrial multinacional, dándose pola contra procesos de desinvestimento (Alcan no sector do Aluminio, por exemplo).

3) Redución da capacidade de produción e do emprego das grandes empresas. Con maior ou menor intensidade o conxunto das grandes empresas galegas sufriron nos últimos anos un proceso de redimensionamento á baixa, tanto nas empresas públicas como nas privadas, en plans de reconversión oficializados ou en axustes fóra de acordos.

4) A crise do modelo industrial tivo como manifestación concreta unha grande mortandade de empresas, que nos últimos anos ten creado unha longuísima lista de empresas pechadas, importantes tanto cuantitativa coma cualitativamente no sector industrial galego.

5) A lóxica consecuencia da crise das empresas foi a redución do emprego industrial. Un só dato refrexa o carácter traumático da evolución da ocupación: no período 1976/86 o máis intenso da crise, destruíronse 53.800 empregos industriais, isto é, o 20% dos que había ou dito doutro xeito, destruíronse un de cada 4 postos de traballo na industria.

A consecuencia desta destrución masiva de emprego ten un resultado desolador: no período da crise perdéronse en Galicia máis empregos industriais ca os que se crearon nas décadas dos 60 e 70, anos nos que se dou o proceso de desenvolvemento industrial máis intenso da historia de Galicia.

3. As políticas aplicadas agravando os efectos da crise.

Fronte a esta evolución negativa, que supuxo a creba do modelo de crecemento industrial de Galicia, as políticas aplicadas e tamén a falta de políticas, lonxe de paliar os efectos da crise, actuaron na maioría dos casos como agravantes da mesma:

a) A política da reconversión / reindustrialización practicada polo Goberno Central, pode hoxe calificarse, coa perspectiva do tempo transcurrido, como de auténtico fracaso.

O que no seu momento CC.OO. calificou como axuste duro e reconversión salvaxe, tivo os efectos que no momento da súa aplicación xa advertimos.

A reconversión só tivo como efecto o peche e a redución da actividade das empresas, sen modificación real nas súas capacidades productivas e tecnolóxicas e provocou, ademais, unha profunda crise nas zonas onde se aplicou con maior intensidade.

A situación de crise actual no sector naval, o máis “reconvertido” polo Goberno Central ou a permanencia na crise de Ferrol, a zona máis castigada pola reconversión, son claros exemplos dese fracaso.

b) A política de reindustrialización, concretada nas ZUR e nas ZID foi un absoluto fracaso sendo incapaces de recolocar nin tan sequera ós traballadores excedentes da reconversión.

No período de aplicación da ZUR e da ZID, máis de 6 anos entre as dúas, remataron sen a execución de practicamente ningún proxecto industrial significativo, especialmente na zona de Ferrol.

A falta de coordinación entre as Administracións, a mala xestión realizada, a

errónea definición dos instrumentos e especialmente a ausencia de investimento público explican o estrepitoso fracaso da denominada fase de reindustrialización que debería compensa-la perda de emprego e actividade xerada pola reconversión.

c) Marxinación de Galicia no programa de infraestruturas desenvolvido polo Goberno Central nos últimos anos. A intensa política de investimentos en infraestructura que se concreta no I Plan de Estradas, o Plan de Transporte Ferroviario (seguido dos Plans de alta velocidade), a rede de gasificación, etc., apenas contempla intervencións significativas en Galicia como consecuencia dunha concepción neoliberal da política económica que concentra o investimento público nos territorios onde máis contribúe á rendibilidade dos capitais privados.

d) A Xunta de Galicia, nas diferentes composicións de Goberno, foi incapaz de definir unha política industrial axeitada á realidade do país. A dependencia do Goberno Central nun caso e a fé cega na capacidade do mercado para resolve-la crise, común ós diferentes gobernos, provocou a ausencia total do Goberno galego nos procesos de crise e crecemento dos últimos anos.

4. A presente emposta industrial.

A situación máis inmediata da industria en Galicia presenta algúns síntomas de inqueda, especialmente porque nos lembra ós que acompañaron o inicio da fase máis aguda do ciclo depresivo anterior:

1) A economía capitalista mundial está sufrindo, a partir de 1990, unha profunda recesión, co que se racha o ciclo alcista iniciado en 1981/82 e que durou preto de 10 anos. A intensidade e duración que pode acadar a depresión é algo que se nos escapa, pero en todo caso 1990/1991 ten reflexado xa taxas de crecemento e niveis de actividade bastante baixos. Consonte con iso, producíronse en moitos sectores (automóvil como máis significativo) e grandes empresas multinacionais (incluída a IBM) procesos de redimensionamento á baixa na súa actividade e nos seus cadros de persoal.

2) Ese factor depresivo da economía mundial afecta obviamente á economía española e galega e de feito en 1991 a taxa de crecemento vai se-la máis baixa dos últimos anos.

Pero ademais deste factor, o Goberno Central definiu como punto central da súa política económica o chamado enfriamento, isto é, a ralentización da actividade económica que ten como consecuencia a redución do emprego.

Consecuencia desta política é a presentación para 1992 dun presuposto moi restrictivo no investimeno que vai paraliza-los investimentos en infraestructuras básicas para avanzar na competitividade da economía, así como unha redución significativa na empresa pública.

Galicia, que foi marxinaada nos investimentos realizados no período de maior expansión 1985/89 (por exemplo no primeiro plan de estradas) vai comprobar como as promesas de maiores investimentos vanse esfumar coma consecuencia dos recortes

presupostarios.

3) O Goberno xa avanzou diferentes actuacións que falan claramente dun novo proceso de axuste e privatización do sector público.

Os plans de reducións de cadros de persoal de Hunosa, Ensidesa ou Iberia, úníuse o proxecto de dividi-lo en dous grupos: o das empresas rendibles, nas que aparece (salvo, tal vez, o sector eléctrico) como obxectivo final a súa privatización e as empresas non rendibles, para o que se aposta como única saída a medio prazo a do peche.

Empresas básicas do entramado industrial galego como Bazán, Astano, Barreras e Sta. Bárbara inclúense neste segundo grupo e poden sufrir un segundo e tal vez definitivo proceso de axuste e redución da actividade.

4) Nesta grave situación a actitude da Xunta de Galicia é de absoluto abandono das súas responsabilidades. Non existe ningún proxecto ou modelo de política industrial a desenvolver, nin horizontal nin vertical, nin hai unha resposta ás actuacións prexudiciais do Goberno Central (por exemplo, no relativo á segregación do INI) pero é especialmente criticable a súa actitude pouco dialogante cos axentes sociais ó paraliza-la Mesa de Política Industrial que era o único organismo de concertación e de busca de alternativas industriais que existía en Galicia.

5) A manifestación concreta de todos estes factores é o elevadísimo incremento dos expedientes de regulación de emprego no último ano, así como os diversos plans presentados polas Direccións de varias empresas significativas para a redución do emprego.

A precarización do mercado de traballo galego nos últimos anos, que ten levado a unha taxa de emprego precario do 35% dos asalariados no sector privado, posibilitou ás empresas realiza-los seus axustes de cadros de persoal despedindo ós traballadores con contrato temporal, polo que a manifestación pública destes axustes ten sido pequena.

En todo caso, de continuar este proceso intenso de axuste, serían os cadros de persoal fixos os afectados co que os procesos de mobilización social volverían a aparecer.

5. Necesidade dun novo modelo de desenvolvemento industrial.

Fronte a esta política de axuste e abandono de responsabilidades que deixa nas máns da iniciativa privada a tarefa de industrializa-lo país, pese á incapacidade manifestada ó longo da historia recente de Galicia, CC.OO. expón os seguintes obxectivos e propostas dun novo modelo de desenvolvemento industrial:

a) Acadar unha maior dimensión do sector industrial en Galicia para o que é preciso índices de crecemento do PIB anual moi superiores ós actuais e ós promedios estatais.

b) Tal como temos formulado noutros informes, a industria en Galicia tería que pasar de ocupar ó 14% actual ó 25% do emprego total. Esta porcentaxe aplicada á poboación ocupada suporía pasar dos 150.000 empregos actuais a non menos de

250.000, isto é, un crecemento de 100.000 empregos netos na industria.

c) O modelo de desenvolvemento industrial novo debería corrixi-los erros do actual polo que acadar un sector industrial equilibrado, territorial e sectorialmente, é un obxectivo básico. Isto implica plans para expandi-lo sector industrial á zona interior de Galicia e a múltiples subsectores que non están presentes na industria galega de hoxe.

d) É necesario que o novo modelo industrial eleve o grao de interrelación industrial, isto é, que avance no entramado do tecido industrial galego de xeito que remate por xerar un tecido propio e autocentrado.

e) Un elemento fundamental no desenvolvemento industrial é a integración dos ciclos productivos realizando o maior nivel posible das diferentes fases da produción en Galicia.

f) Esta integración que implica potencia-las relacións inter e intraindustriais ten que supor un importante desenvolvemento das industrias auxiliares das empresas de cabeceira.

g) Asegura-lo mantemento dos sectores e empresas que ata agora son a base da industria galega como paso previo á apertura a outros sectores e actividades de futuro.

h) Defendemos un novo modelo industrial que explote racionalmente os recursos naturais e as vantaxes comparativas de Galicia, e que a través da ligazón da industria co sector primario potencie industrias de alto valor engadido e emprego.

i) Utilización das grandes empresas, especialmente as públicas, para a dinamización industrial do seu entorno, utilizando a súa capacidade de compra, o seu nivel tecnolóxico, a súa experiencia, o seu potencial humano, etc.

l) Planifica-la implantación de novas tecnoloxías, non só nos sectores novos, senón horizontalmente no conxunto dos sectores (productos, procesos, deseño, etc.).

ll) Apoio ás pequenas e medianas empresas facilitando procesos de concentración e/ou colaboración comercial, técnica, exportadora, etc. así como o seu acceso a fontes de financiación axeitadas. Igualmente é necesario avanzar nunha maior capacidade de xestión e de profesionalización das estruturas de dirección das empresas, o que implica a formación empresarial.

m) Apoio e fomento ás formas de economía social, cooperativas e sociedades anónimas laborais.

n) O logro dos obxectivos anteriores implica o planeamento territorial, isto é, a nivel comarcal e sectorial das diferentes propostas.

o) Reinvestimento de parte dos beneficios empresariais para a súa dedicación ó investimento productivo e xerador de emprego. Xunto á tradicional reivindicación de reinvestimento en Galicia dos fondos xerados pola Empresa Pública galega, tamén é necesario formular para o conxunto do Estado e polo tanto tamén para Galicia, unha Lei Marco que obrigue á constitución de fondos de investimentos con parte dos excedentes xerados polas empresas.

Acada-los anteriores obxectivos e a aplicación das medidas propostas obriga a definir un Plan Industrial Galego a medio e longo prazo como instrumento e orientación do conxunto das actuacións, recursos, investimentos, etc. dos diferentes

axentes económicos, sociais e institucionais de Galicia.

6. Instrumentos de actuación

Os instrumentos de actuación para acadar estes obxectivos que nos propoñemos e que posibilitarían o cumprimento do plan son os seguintes:

6.1. Planificación democrática da economía

Para levar á práctica ese novo modelo de crecemento é absolutamente necesario dispor dunha planificación a medio e longo prazo. As dúas condicións que esa planificación ten que ter para ser efectiva, é que sexa realizada democráticamente, isto é, coa participación do conxunto dos axentes sociais, e que sexa territorial e que teña en conta os diferentes espazos que conforman Galicia.

Para realizar esa planificación democrática e territorial é preciso crea-lo Consello Económico e Social.

6.2. Sector Público

A debilidade do Sector Industrial galego, a crise que atravesaron e están a atravesar algunhas das polas básicas do entramado industrial galego, a incapacidade e limitacións para comezar un proceso industrializador baseado en novos sectores que compensen as perdas de produción e emprego noutros sectores, a non superación da crise nalgúnhas comarcas industriais históricas, obriga a facer un gran esforzo de dinamización industrial.

Ata agora as iniciativas empresariais privadas mostráronse incapaces de asumir o reto reindustrializador. As características do que debe se-lo novo impulso do sector industrial galego (o volume de investimentos, o nivel tecnolóxico, desenvolvemento de sectores novos, a localización territorial) xunto á xa citada debilidade do empresariado galego fai recaer na iniciativa pública o peso do proceso reindustrializador que o país precisa.

O S.N. de CC.OO. de Galicia defende un sector público de importancia cualitativa e cuantitativamente crecente, mellor xestionado, que se intrudza en novos procesos e ramas de actividade, que se modernice e que sirva de guía ó sector privado no modelo de crecemento que o país precisa.

Para todo isto o S.N. de CC.OO. de Galicia propón as seguintes actuacións concretas:

- 1) Constitución do Sector Público Galego dependente da Xunta de Galicia, como o instrumento fundamental para o impulso económico do país.
- 2) Os presupostos xerais da Xunta de Galicia deberán incluír partidas específicas de investimento productivo anualmente. Igualmente o Goberno galego asegurará

unha utilización crecente con fins de investimento productivo dos Fondos Comunitarios, especialmente o FEDER.

3) Participación do Goberno Galego na elaboración das directrices de actuación das empresas públicas que desenvolvan a súa actividade en Galicia, sexa esta industrial ou financeira. Enténdese esta participación como a capacidade do Goberno Galego para intervir nas decisións sobre proxectos de investimentos ou de realización das novas actividades.

Esta participación é o principio dun proceso que ten que rematar coa trasferencia á Comunidade Autónoma daquelas empresas que sexan susceptibles de ser traspasadas plenamente ó Goberno Galego.

4) Negociación do Goberno Galego coa Administración Central (Ministerios ou Institutos) dos criterios de reparto no Estado do investimento público productivo, para eleva-lo raquíto nivel de investimento en Galicia que fai actualmetne o Sector Público.

5) Reinvestimento dos excedentes empresariais xerados polas empresas públicas que actúan en Galicia en procesos de desenvolvemento industrial.

6) Consolidación das empresas públicas existentes, con especial atención a aquelas que se atopan en sectores en dificultade ou que están en situación de crise.

7) Compromiso de mantemento do emprego actual nas empresas públicas.

8) Dinamización do entorno das grandes empresas públicas, tanto no desenvolvemento da súa industria auxiliar como no territorio onde están situadas.

9) A prioridade dos investimentos, sexa a cargo das propias empresas, da Administración Central ou da Xunta, terá a finalidade de completa-los ciclos productivos das empresas públicas (Aluminio, Celulosa, Petróleo).

10) Implantación de novas actividades do sector público en sectores de futuro nas que a iniciativa privada tense mostrado incapaz como xeito de impulsa-la industrialización que compense a perda de emprego que xa se produciu noutros sectores.

11) Plans específicos de reindustrialización para zonas e comarcas con especiais características.

12) Elaboración dun mapa industrial galego que permita identifica-las debilidades e potencialidades do sector e en consecuencia determina-los sectores prioritarios de desenvolvemento.

O cumprimento das tarefas anteriores fai necesaria a creación dun Ente Público Galego que por un lado cree e dirixa ese novo sector público galego que propoñemos e por outro coordene a participación do Goberno Galego no Sector Público, hoxe dependente da Admón. Pública Central, avanzando así no camiño da súa trasferencia á Comunidade.

6.3 Plans comarcais

A distribución no conxunto do territorio galego dos recursos económicos, as potencialidades e as alternativas de crecemento non só son complexas senón profundamente desiguais. No conxunto do país coexisten zonas en declinio industrial con ou-

tras que non iniciaron aínda ningún proceso industrializador.

Polo tanto é imprescindible a elaboración de plans comarcais de actuación nas diferentes comarcas, que sexan capaces de determina-las necesidades, detecta-las posibilidades de medranza e en consecuencia defini-los proxectos e propostas de desenvolvemento.

As profundas diferencias entre comarcas e os profundos desequilibrios que existen entre as diferentes zonas do país, fan imprescindible para a correcta definición e actuación do plan industrial que estea plenamente comarcalizado, procurando elimina-los desequilibrios interterritoriais.

6.4 Plans sectoriais

A situación dos diferentes sectores da economía galega é moi distinta, pero en case todos existe a nota común da inestabilidade. Algúns dos que son sectores básicos da estrutura social galega están en difícil situación e existen malas perspectivas de non se tomaren, xaora, accións para cambia-la situación. A construción naval, a pesca, a industria conservería e de alimentación, a minería non enerxética, son exemplos de sectores básicos na nosa economía que están hoxe baixo unha forte incerteza.

Outros sectores importantes ou ben aínda non desenvolveron toda a súa capacidade de produción ou emprego, ou ben están en situación de inestabilidade ante os cambios que vai supoñe-la aplicación da Acta Única Europea. Por iso é preciso a conformación de plans sectoriais a medio e longo prazo, que servan para resolve-lo futuro dos diferentes sectores integrándose no conxunto do plan industrial.

6.5. Mantemento do tecido industrial

A primeira actuación nun proceso de desenvolvemento industrial ten que ser precisamente mante-lo que xa existe, xa que só a partir do mantemento do que son os sectores e as empresas básicas da industria galega, será posible enfrontar un proceso de desenvolvemento.

Para iso é preciso actuar en tres niveis:

1. Apoio a sectores básicos da estrutura industrial galega, algúns deles en difícil situación ou ben con malas perspectivas.
2. Apoio ás empresas que sendo viables, atópanse en situación conxuntural de crise da que non son capaces de saír por si mesmas.
3. Dotación dunha partida presupostaria destinada á participación da Xunta no capital social destas empresas.
4. Participación dos Sindicatos no proceso de concesión de axudas.

6.6 Nova política de desenvolvemento territorial.

Ante a evidencia do fracaso das políticas de incentivación para a localización in-

ustrial, é absolutamente necesaria a definición dunha nova política de desenvolvemento territorial no conxunto do Estado e tamén en Galicia que teña en conta tres instrumentos básicos:

6.6.1. Infraestructuras

Un plan Industrial para Galicia ten que ir acompañado necesariamente da creación dunha infraestrutura viaria que posibilite a posta en contacto, de forma rápida e a baixo custo, das industrias que se instalen coas fontes de materias tanto no interior coma no exterior do país armonizada coas necesidades do transporte de viaxeiros. Para isto cómpre artellar unha rede viaria que vertebre interiormente o mercado galego e nos poña en conexión rápida cos espazos económicos cos que Galicia se ten que relacionar.

6.6.2. Incentivos para a localización industrial:

A actitude pasiva de subvencións ós investimentos de capital privado mostráronse insuficientes para dirixi-los investimentos cara ós territorios menos desenvolvidos. Este fracaso obriga a unha nova definición dos instrumentos de incentivación que teña como principio fundamental o que realmente se discrimine de forma positiva ós territorios con maiores dificultades, dentro dos que obviamente, estará Galicia.

6.6.3. Fondos estruturais da CEE e PDR:

O pleno desenvolvemento da Acta Única Europea vai acentuar aínda máis os desequilibrios interterritoriais entre as rexións europeas se non vai acompañado das adecuadas medidas que supoñan a Cohesión Económica e Social.

Galicia, que no índice sintético que mide os desequilibrios relativos da Comunidade Europea ocupa o posto número doce dos territorios menos desenvolvidos dun total de 160 rexións da Comunidade, pode verse negativamente afectada no desenvolvemento do Mercado Único, se non existe, entre outras medidas, unha política rexional axeitada.

A escaseza actual da contía dos Fondos Estructurais que só supoñen o 0,3% do P.I.B. comunitario e os criterios erróneos de reparto dos mesmos, de non seren reformados, van impedir financiar unha verdadeira actuación de reequilibrio territorial.

Os regulamentos dos Fondos Estructurais Europeos obrigan a unha modificación da política rexional do Estado, introducindo novos criterios de planificación e de desenvolvemento territorial, que se concreta na elaboración de Plans de Desenvolvemento Rexional.

7. Para unhas propostas de actuación.

En base a todo o anterior propóñense as actuacións que seguen:

a.- Participación real da Xunta de Galicia no deseño dos Plans que con cargo ós Fondos Estruturais (FEDER, FSE, FEOGA-O) vaian presentarse na CEE.

b.- Participación dos axentes sociais (organizacións empresariais e sindicais) na elaboración dos programas a presentar en calquera dos obxectivos dos Fondos Estruturais, especialmente no Fondo Social e no FEDER, tal como determinan os propios regulamentos dos fondos.

c.- Creación dunha comisión tripartita, Xunta-Empresarios-Sindicatos para a elaboración dos programas e para o seguimento do seu cumprimento.

d.- Rendibilización máxima dos Fondos Comunitarios e en concreto nas seguintes actuacións:

1. Os fondos comunitarios terán un carácter complementario e non substitutivo das partidas presupostarias propias.
2. Cumprimento da orientación da CEE para que o 30% do FEDER se dedique ó investimento productivo.

e.- Participación dos axentes sociais na elaboración do Programa de Desenvolvemento Rexional (PDR) e no seguimento posterior do mesmo a través da comisión tripartita referida no punto c.

Ademais débese actuar no senso de modifica-lo actual Plan de Desenvolvemento Rexional de España, para conseguir que a cifra de investimentos da Administración Central por habitante sexa igual en Galicia ca no resto de Comunidades que son obxectivo comunitario número un.

SUMMARY The present industrial crisis may be considered as a crisis in the development pattern ("which has not had an alternative proposed for at least 15 years", consisting of the following points: 1) the inexistence of new significant industrial projects; 2) the absence of foreign investment; 3) the reduction of manufacturing capacity and of the number of posts in large companies; 4) the high number of companies which have gone out of business; 5) the drastic reduction —by 20%— of industrial-related jobs.

The policies applied have made the process of development weaker by diminishing capital and industrial employment (the policy of reindustrialization reconversion by the Spanish Government; the policies on conversion/reindustrialization —ZUR, ZID; the marginality of the government's projects on the central governments infrastructure; the absence of the Galician Government's Administration (Xunta) in the planning of industrial procedures; the lack of responsibility of the INI). The strategies of a new industrial development plan have been proposed and the following means have been advised: democratic planning, a more dynamic participation of the public sector, putting plans in local areas into practice, maintaining the industrial and setting up new policies for industrial development.